

Vastauksen antaminen valtuustoaloitteeseen koskien siirtolapuutarhan perustamista Jokelaan

Kuntakehityslautakunta 13.05.2026 § 49
101/00.01.04.00/2026

Valmistelija

Olkkola Anne, etunimi.sukunimi@tuusula.fi

Valtuustoaloitetta on arvioitu eri osa-alueiden kautta.

Strategian toteuttaminen

Valtuustoaloitteen voidaan katsoa toteuttavan seuraavia strategian kulmakiviä:

- Elämänlaatua ja yhteisöllisyyttä

Perustelut:

Siirtolapuutarha voisi luoda yhteisöllisyyttä ja mahdollistaa sosiaalisia kohtaamisia. Siirtolapuutarha-alueesta voi muodostua oma yhteisöllinen ”kyläalue”, jossa myös luonnonläheisyys ja rauha korostuvat. Aloitteenkin mukaan yhteisöllisyys kuuluu vahvasti siirtolapuutarhojen elämänmenoon, naapuri tunnetaan, vapaa-aikaa vietetään yhdessä ja toisia autetaan. Jokela on radan varrella, joten junalla pääsee hyvin kulkemaan siirtolapuutarha-alueelle kauempaakin

Valtuustoaloitteen voidaan katsoa toteuttavan seuraavia valtuustokauden tavoitteita:

4. Julkiset tilat toimivat yhteisöjen ja palvelujen kohtaamispaikkana.
5. Asuinalueet kehittyvät houkuttelevasti ja monipuolisesti.
6. Monimuotoinen ja saavutettava lähiluonto saa viihtymään.

Perustelut:

Siirtolapuutarha tarjoaa monipuolisen ja helposti saavutettavan julkisen tilan, jossa asukkaat voivat kokoontua, tehdä yhteistyötä ja kokea yhteisöllisyyttä. Alueella on mahdollisuus toimia kohtaamispaikkana, jossa yhdistyvät viihtyisyys, harrastustoiminta ja palvelut.

Siirtolapuutarha lisääi Jokelan asuinalueiden vetovoimaa ja monipuolisuutta tarjoamalla lähelle uudenlaista vapaa-ajan ympäristöä. Jokelasta on tavoite tehdä puutarhamainen, siirtolapuutarha vahvistaisi tätä identiteettiä.

Siirtolapuutarha tuo lähiluonnon lähelle arkea, edistää ekologista monimuotoisuutta ja tarjoaa luonnonläheisen ympäristön, jossa asukkaat voivat viihtyä ja kokea luonnon merkityksen.

Vastauksen pääkohdat tiivistetysti:

Selkeä tarve ja toteutusedellytykset puuttuvat

- Toteutus edellyttäisi erillistä toimijaa, joka vastaisi toiminnasta ja siitä aiheutuvista kustannuksista. Todennäköisesti alueen toteutus olisi kunnalle kustannuspainotteinen eikä kyse ole lakisääteisestä palvelusta. Uusille viljelyalueille ei ole tunnistettua lisätarvetta.

Toteutus edellyttää paljon yhteensovittavaa

- Sijainti edellyttää asemakaavoitusta, merkittäviä investointeja sekä on saavutettavuuden, luontoarvojen, melun ja maaperän osalta haasteellinen. Alue on pitkällä aikavälillä tarkoitettu asumiseen ja riski on, että siirtolapuutarha-alueella halutaan pysyvää asumista.

Luonto- ja suojeluarvot rajaavat toteutusta

- Palojoen ranta-alueen suojelumääräykset, ekologiset yhteydet ja luonnontilaisuuden säilyttämisvaatimus rajoittavat merkittävästi rakentamista. Myös haitallinen vieraslaji heikentää puutarhakäyttöä.

Tuottavuus- ja talousnäkökulmat:

Siirtolapuutarhan toteuttaminen edellyttää asemakaavoitusta sekä kunnallistekniikan rakentamista (mm. tieyhteydet ja vesihuolto), mistä aiheutuu kunnalle investointi- ja ylläpitokustannuksia.

Mikäli siirtolapuutarha toteutetaan yhdistyksen hallinnoimana alueena, ei kunnalle synny siitä suoria tuloja, mutta toiminta aiheuttaa käyttäjille kuluja. Mahdollisia vähäisiä tuloja voi kuitenkin kertyä, mikäli alueeseen liitetään kunnan vuokrattavia viljelypalstoja tai mikäli maanvuokra järjestetään kunnan ja toimijan välisenä sopimuksena. Kokonaisuutena taloudelliset vaikutukset ovat kunnalle pääosin kustannuspainotteiset. Alueen tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee selvittää alueen maaperän pilaantuneisuus ja puhtaus. Mahdolliset puhdistuskulut vaikuttavat alueen rakentamisen taloudellisuuteen.

Kaavallinen ja maankäyttöllinen näkökulma:

Aloitteessa esitetään siirtolapuutarhan perustamista Jokelaan kiinteistön 858-417-11-12 pohjoisosaan, entisen Jokelantalon alueelle Palojoen läheisyyteen. Siirtolapuutarhan lisäksi alueelle esitettiin aloitteessa kunnan vuokraamia viljelypalstoja sekä Palojoen kehittämistä virkistyskäyttöön.

Kyseinen kiinteistö on kunnan omistuksessa, eikä alueella ole voimassa asemakaavaa. Kunnan kaavoitussuunnitelmassa vuosille 2026–2029 alue on esitetty odottavana hankkeena niin sanotun Hevoskylän asemakaavoittamiselle. Tavoitteena on kehittää alueesta asumista, hevosharrastamista ja -yrittämistä yhdistävä kokonaisuus. Asemakaavoituksen jatkuminen on kuitenkin tällä hetkellä epävarmaa.

Alueella on voimassa Tuusulan yleiskaava 2040. Alue on osoitettu asuinalueeksi, jossa sallitaan eläinten ylläpito (AE). Lisäksi Palojoen ranta on luonnonsuojelualue (SL-1). AE-alue varataan asumiselle sekä eläinten ylläpidolle ja ympäristöön soveltuville palveluille, elinkeino-, harrastus- ja kaupalliselle toiminnalle. SL-1 alue on tarkoitettu suojeltavaksi luonnonsuojelulain nojalla. Alueella voidaan tehdä hoitosuunnitelman mukaisia toimenpiteitä. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja (mm. kaivaminen, louhiminen, täyttäminen, tasoittaminen, puunkaato). Lisäksi alue on valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristön alueetta. Yleiskaavan suojelumääräykset ohjaavat erityisesti Palojoen ranta-alueen säilyttämistä luonnontilaisena.

Siirtolapuutarha-alueen toteuttaminen edellyttäisi asemakaavan laatimista. Mahdollisuutta siirtolapuutarhatoimintaan voidaan tarkastella tulevaisuudessa asemakaavoituksen yhteydessä. Kuntalaisilla on mahdollisuus esittää tällaisia toimintoja kaavatyon vireilletulon yhteydessä, jolloin niiden soveltuvuutta arvioidaan osana suunnittelua.

On kuitenkin todettava, että siirtolapuutarhatoiminnan perustaminen ja ylläpitäminen ei kuulu kunnan ydintehtäviin. Käytännössä toiminta edellyttää taustalle yhdistyksen tai muun toimijan, joka vastaa alueen suunnittelusta, toteutuksesta ja ylläpidosta. Kunta voi tarvittaessa toimia yhteistyössä tällaisen toimijan kanssa sopivan sijainnin löytämiseksi ja kaavoituksen edistämiseksi.

Jokelaa voidaan lähtökohtaisesti pitää siirtolapuutarhatoiminnalle potentiaalisena sijaintina. Alueen hyvät joukkoliikenneyhteydet sekä puutarhamainen identiteetti tukevat tällaisen toiminnan kehittämistä.

Aloitteessa esitetty sijainti ei kuitenkaan ole arvioinnin perusteella tarkoitukseen soveltuva. Alue sijoittuu radan ja maantien välittömään läheisyyteen, mikä edellyttää melusuojauksen toteuttamista. Lisäksi siirtolapuutarha-alueiden toteuttaminen vastaa usein pientaloalueen kaltaista rakentamista, mikä edellyttää hyvää saavutettavuutta sekä kunnallistekniikan järjestämistä. Vaikka siirtolapuutarhamökit on lähtökohtaisesti tarkoitettu kesäajan vapaa-ajan käyttöön, vastaavilla alueilla syntyy käytännössä usein pitkällä aikavälillä painetta rakennusten käytön laajentamiseen ympärivuotiseen, pysyvämpään käyttöön. Tämän vuoksi alueen tulisi sijaita maankäytöllisesti sellaisella alueella, joka soveltuu asumiseen. Käytön luonteen muuttuminen voi lisätä vaatimuksia infrastruktuurille, palvelujen saavutettavuudelle sekä kaavamääräyksille ja edellyttää kunnalta ennakointia maankäytön ohjauksessa. Maaperän puhdistamiskulut vaikuttavat alueen rakentamisen taloudellisuuteen. Näiden näkökulmien osalta esitetty sijainti on haasteellinen.

Alueella on myös merkittäviä luontoarvoja, erityisesti jokivarressa. Palojoen varteen on tunnistettu vihersiniverkostosuunnitelma VISSIssä ekologinen yhteys, jonka säilyttäminen metsäisenä ja luonnontilaisena on tärkeää. Tuusulan yleiskaavan suojelumääräykset edellyttävät ranta-alueiden säilyttämistä luonnontilaisina. Nämä tekijät rajoittavat merkittävästi alueen soveltuvuutta rakentamiseen. Alueella on haivattu myös runsaasti espanjansiruetanaa, joka on haitallinen vieraslaji ja puutarhatuholainen, mikä heikentää alueen soveltuvuutta puutarhakäyttöön.

Kunnan viher- ja ulkoliikuntapalveluverkkotarkastelussa (VIPU) ei ole tunnistettu merkittävää lisätarvetta uusille viljelypalsta-alueille Jokelassa. Jokelassa on jo olemassa kunnan viljelypalsta, ja sen säilyminen on tavoitteena. Länsi-Kolsan asemakaavan yhteydessä viljelypalstatoiminnan sijainti tullaan muuttamaan. VIPU-työssä Palojokivarteen on esitetty uutta reittiä tai polkua sekä luonnontarkkailupaikkaa osaksi virkistysverkkoa

Yhteenvedona voidaan todeta, että siirtolapuutarhan perustaminen Jokelaan on periaatteessa mahdollista, mutta sen toteuttaminen edellyttää asemakaavoitusta sekä toiminnan taustalle sitoutunutta yhdistystä tai muuta toimijaa. Aloitteessa esitettyä sijaintia ei kuitenkaan voida pitää soveltuvana siirtolapuutarhatoimintaan erityisesti alueen luontoarvojen, suojelumääräysten ja ympäristöolosuhteiden vuoksi.

Valtuustoaloitteen johdosta tehtävät toimenpiteet

Aloite ei johda toimenpiteisiin.

Päätösehdotus

Kuntakehityslautakunta päättää ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että valtuusto päättää

- merkitä tiedoksi valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen;
- katsoa valtuutettu Elisa Laitilan ja usean muun valtuutetun esittämä aloite 17.6.2024 § 87 esittämän aloitteen tulleen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Kuntakehityslautakunta päätti ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että valtuusto päättää

- merkitä tiedoksi valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen;
- katsoa valtuutettu Elisa Laitilan ja usean muun valtuutetun esittämä aloite 17.6.2024 § 87 esittämän aloitteen tulleen loppuun käsitellyksi.